

Въпроси от Съюза на съдиите в България към кандидатите за членове на ВСС от квотата на съдиите съгласно чл. 15 от Правилата за произвеждане на избори на членове на висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите (Приети с решение на Пленума на Висшия съдебен съвет по протокол № 16/09.07.2026 г.)

Въпроси към всички кандидати:

1. Считате ли, че следващият ВСС следва да възобнови дейността на създадената от Съдийската колегия Временна комисия за проверка съпричастността на съдии по случая „Мартин Божанов – Нотариуса“ и дейността на Прокурорската колегия по за публикуване на документи, свързани с дейността на групата около Мартин Божанов и ако да, какви конкретни мерки бихте предложили за проверка и евентуална отговорност на магистрати, ако се докаже, че са били част от неформални кръгове за нерегламентирано влияние?
2. Какво е становището Ви относно дейността на досегашния състав на ВСС в неговия мандат в следните области в работата Ви, ако бъдете избран (ако може посочете конкретен пример за решение на досегашния ВСС, с което сте съгласни и такова, с което не сте съгласни в съответната област):
 - 1) защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет;
 - 2) защита на съдиите от натиск (външен и вътрешен);
 - 3) осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите;
 - 4) избор на председатели на съдилища и техни заместници;
 - 5) дисциплинарна отговорност на съдиите;
 - 6) превенция на корупцията в органите на съдебната власт;
 - 7) обезпечаване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права;
 - 8) измерване на натовареността и мерки за нейното редуциране (законодателни, технологични и организационни), съответно изравняване на натовареността в различните съдилища;
 - 9) реформа на съдебната карта?
3. Каква е оценката Ви за начина на вземане на решения в дейността на сега действащия ВСС, бихте ли променили и какво точно в този процес? Бихте ли поели публичен ангажимент да не подкрепяте кадрови решения, внесени извън предварително обявения дневен ред без доказана неотложност, както и решения, при които липсват ясни, проверими и публично изложени мотиви за наличието на законовите предпоставки и за еднаквото третиране на всички засегнати магистрати?

Какви действия бихте предприели лично като член на ВСС, ако установите, че Съветът прилага различен стандарт към сходни кадрови случаи или че формално законосъобразна процедура се използва за предоставяне на необосновано предимство на определен магистрат?

4. Какво е необходимо да се промени и ако бъдете избрани какви действия ще предприемете за това в следните области от дейността на следващия ВСС (ако може посочете поне един първи конкретен приоритет в работата Ви, ако бъдете избран в някоя или във всяка от по-долу изброените области):
 - 1) защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет;
 - 2) защита на съдиите от натиск (външен и вътрешен);
 - 3) осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите;
 - 4) избор на председатели на съдилища и техни заместници;
 - 5) дисциплинарна отговорност на съдиите;
 - 6) превенция на корупцията в органите на съдебната власт;
 - 7) обезпечаване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права;
 - 8) измерване на натовареността и мерки за нейното редуциране (законодателни, технологични и организационни), съответно изравняване на натовареността в различните съдилища;
 - 9) реформа на съдебната карта?

5. Какви конкретно качества считате, че следва да притежават бъдещите председател на ВКС, председател на ВАС и главният прокурор, така че профилът им да съответства на изискванията на закона за заемането на съответната длъжност? Как ще проверите тези качества, като посочите конкретен пример какво бихте предложили да се промени в процедурата за проверка на интегритет, конфликт на интереси и имуществено състояние на кандидатите?

6. Решението на Европейския съд по правата на човека по делото „Колеви срещу България“ постави пред българската държава изискването да осигури действително независимо и ефективно разследване на главния прокурор. Създаденият законодателен механизъм предвижда участие на съдии, които временно изпълняват прокурорски функции, което поставя и въпроса за гаранциите за тяхната независимост.
 Какви конкретни действия според Вас следва да предприеме Съдийската колегия на ВСС, за да допринесе за ефективното изпълнение на решението по делото „Колеви срещу България“, включително за защита

на съдиите, участващи в механизма за разследване на главния прокурор, от институционален, кадрови или дисциплинарен натиск?

7. Как бихте постъпили, ако стане невъзможно в следващия ВСС да осъществите концепцията, която сте защитили пред своите колеги – избиратели?

Въпроси към отделните кандидати съгласно публикуваните концепции:

1. Васил Пеловски:

В концепцията си заявявате, че при кризисни професионални ситуации, продължителна свърхнатовареност и разглеждане на дела с висока обществена чувствителност следва да бъдат разработени механизми за подкрепа на магистратите. Бихте ли споделили своите конкретни предложения в тази насока?

2. Красимира Милачкова

В своята концепция сочите, че предвидимостта в правораздаването е важен белег на върховенството на правото във всяка държава. Какви конкретни мерки бихте предложили, които ВСС да може да осъществи реално с оглед своите правомощия с цел постигане на този принцип в правораздаването ?

3. Стою Згуров

В своята концепция сочите, че не подкрепяте реподбор измежду всички съдии, но считате, че при влизане в системата и при избор на административните ръководители следва да се извърши по – задълбочена проверка. Бихте ли посочили по-конкретно как трябва да се извърши тази проверка, следва ли да има законодателни промени и как ще търсите подкрепа за реализиране на тази идея?

4. Васил Петков

В своята концепция застъпвате идеята да има децентрализация на конкурсите за повишаване, като при конкурсите за Окръжен съд се извършват от съдии от Окръжен съд, за Апелативен съд от съдии от съответния Апелативен съд и т.н. Считате ли, че в този случай има свръхконцентрация на власт на такава конкурсна комисия, която се състои от съдии, които едновременно проверяват актовете на съдията –

кандидат, атестират го и решават дали да го повишат и следва ли да се предвидят гаранции и какви за запазване независимостта на съдията – кандидат ?

5. Младен Димитров

В концепцията си посочвате, че липсата на програмно бюджетиране възпрепятства измерването на ефективността на разходите, планирането на реформи и обвързването на бюджетните решения с реални резултати. Заявявате също, че финансовата политика на съдебната власт следва да се основава на обективни критерии, прозрачност и дългосрочна предвидимост.

Какви конкретни действия бихте предприели като член на Висшия съдебен съвет за въвеждането на програмно бюджетиране в съдебната власт и как според Вас следва да бъдат определяни показателите за ефективност, така че те да отчитат не само количеството и бързината на разглежданите дела, но и спецификата на правораздавателната дейност, качеството на правосъдието и гаранциите за независимост на съдиите? Как бихте предотвратили риска обвързването на финансирането с показатели за резултатност да се превърне в инструмент за административен или финансов натиск върху отделни съдилища и съдии?

6. Веселка Златева - Кожухарова

В концепцията си предлагате промени в атестирането и конкурсите, както и подчертавате значението на доверието на съдиите във Висшия съдебен съвет и необходимостта от реален диалог със съдийската общност.

В тази връзка смятате ли, че съдийското самоуправление следва да има по-съществена роля при формирането на кадровата политика, включително при оценката на работата на административните ръководители, и какви конкретни правомощия бихте подкрепили за общите събрания на съдиите?

7. Мария Терзийска

В концепцията си застъпвате необходимостта от засилване на съдийското самоуправление, включително чрез по-активно участие на общите събрания на съдиите в конкурсните процедури и оценяването на професионалните качества на кандидатите.

Какви конкретни законодателни и организационни промени бихте подкрепили, за да се гарантира, че участието на общите събрания на съдиите в кадровите процедури ще има реално значение при вземането на решенията, а няма да остане само консултативно? Каква следва да е тежестта на това становище в един конкурс за повишаване ?

8. Тодор Тодоров

В концепцията си предлагате удължаване на деветмесечния срок по чл. 193, ал. 6 от Закона за съдебната власт, а именно до провеждане на следващия конкурс.

Как според Вас удължаването на срока би се отразило върху правата на вече класираните кандидати и върху възможността на останалите съдии да участват в нови конкурси? Какви гаранции бихте предложили, за да не се превърне удълженият срок в основание за неоправдано отлагане на обявяването и провеждането на редовни конкурсни процедури?

9. Даниела Александрова

В концепцията си предлагате ВСС да приеме рамка за използването на изкуствен интелект в съдебната система, която да гарантира човешкия контрол, проверимостта на резултатите и запазването на личната преценка и отговорността на съдията.

Смятате ли, че използването на системи с изкуствен интелект от съдиите следва да бъде изцяло доброволно и че ВСС може да използва данни от тези системи за оценяване на работата на отделния съдия, за атестиране или за упражняване на административен контрол върху организацията на дейността или по – скоро следва да ограничи ИИ в тази област ?

10. Надя Пеловска – Дилкова

В концепцията си предлагате децентрализация на конкурсите за повишаване, като те се обявяват поотделно за всеки орган на съдебната власт.

Какви конкретни гаранции бихте предложили, за да се осигурят равнопоставеността на кандидатите и еднаквите стандарти за оценяване при провеждането на отделни конкурси за различните съдилища?

11. Емилия Василева

В концепцията си отбелязвате, че преобладаващата част от съдиите получават най-високата атестационна оценка, поради което действащата система не позволява достатъчно ясно разграничаване на професионалните им качества.

Какви конкретни промени в критериите и методиката за атестиране бихте подкрепили, така че оценяването да бъде действително обективно и да отчита качеството и сложността на правораздавателната дейност, без да се превръща в инструмент за административен натиск върху съдиите?

12. Светлана Калинова

В концепцията си обръщате внимание на проблемите при въвеждането на централизираното разпределение на заповедните дела, включително на необходимостта от предварително обсъждане със съдийската общност и отчитане на действителната натовареност на съдилищата.

Как оценявате действащия модел на централизирано разпределение на заповедните производства и смятате ли, че той действително допринася за преодоляване на неравномерната натовареност между районните съдилища?

13. Стефан Илиев

В концепцията си предлагате нормативно уреждане на индивидуалната преценка за намаляване на натовареността на съдии, които по здравословни причини се нуждаят от облекчени условия на труд, като предвиждате участие на общото събрание на съдиите при вземането на решението.

Какви обективни критерии и процедурни гаранции бихте предложили, за да се осигури справедливо прилагане на подобен механизъм, без да се допуска разкриване на чувствителна здравна информация или поставяне на засегнатия съдия в зависимост от отношението на неговите колеги?

14. Красимир Мазгалов

В концепцията си посочвате, че недостатъците на постоянно действащия ВСС, включително откъсването на неговите членове от правораздавателната дейност и опасенията от загуба на професионална квалификация, биха могли да бъдат преодолявани чрез съкращаване на мандата на Съвета до две или три години.

Как според Вас съкращаването на мандата би се отразило върху институционалната независимост и способността на ВСС да провежда последователна кадрова политика и дългосрочни реформи?

Бихте ли подкрепили и други механизми за отчетност на изборните членове пред съдийската общност, включително периодично публично отчитане на индивидуалните им позиции и гласувания, така че връзката със съдиите да не зависи единствено от продължителността на мандата?

15. Владимир Вълков

В мотивите за кандидатурата си поставяте акцент върху професионалното прегаряне на съдиите и необходимостта ВСС да изгради механизъм за ранно установяване на рисковите фактори, периодична оценка на въздействието на натовареността и своевременна подкрепа.

Какви конкретни мерки бихте предложили за изграждането на такъв механизъм и как бихте гарантирали, че той няма да се превърне в допълнителна форма на наблюдение и оценяване на отделния съдия? Смятате ли, че ВСС следва да поеме изричен ангажимент за осигуряване на независима и поверителна професионална и психологическа подкрепа, както и за предприемане на организационни мерки при установена прекомерна натовареност, вместо отговорността за справяне с професионалното прегаряне да се оставя единствено на засегнатия съдия?

16. Весела Евстатиева

В концепцията си предлагате в деловодните системи да се въвежда допълнителна информация за причините за отмяна на съдебните актове, която впоследствие да се използва при атестирането и конкурсните процедури.

Какви конкретни механизми бихте предложили, за да се гарантира, че статистическата информация за дейността на всеки съдия се събира по обективен, точен и справедлив начин и че не съществува възможност тя да бъде манипулирана чрез неправилно въвеждане, последващо изменение или заличаване на данни в електронното досие на делото?

17. Асен Цветанов

В концепцията си разглеждате дистанционната работа като допустима форма на организация на съдийския труд и застъпвате разбирането, че оценката за работата на съдията следва да се основава на постигнатите професионални резултати, а не на физическото му присъствие в съдебната сграда.

Какви конкретни правила бихте предложили за гарантиране на правото на съдиите да работят дистанционно в случаите, когато естеството на служебните им задължения позволява това, така че възможността да не зависи от субективната преценка на административния ръководител?

18. Албена Момчилова

В концепцията си поставяте въпроса за защитата на независимостта на магистратите, включително при публични атаки и опити за въздействие върху тяхната работа.

Какви конкретни действия бихте предприели като член на ВСС, за да се гарантира, че при публични атаки, заплахи или опити за неправомерно въздействие върху съдия Съветът ще реагира своевременно, независимо от това кой е източникът на натиска? Считате ли, че досегашните форми на реакции бяха ефективни.

19. Роман Николов

В концепцията си посочвате, че централизираното разпределение на заповедните производства по чл. 410 и чл. 417 ГПК е довело до изключително добри резултати по отношение на натовареността на районните съдилища и че вече няма ниско натоварени малки районни съдилища.

На какви конкретни статистически данни и анализи основавате този извод и как разграничавате броя на разпределените заповедни производства от действителната натовареност на отделния съдия?

Смятате ли, че при оценката на ефекта от централизираното разпределение следва да се отчита не само броят на делата, но и тяхната фактическа и правна сложност, времето за разглеждането им и останалите задължения на съдиите?

Какви конкретни промени бихте предложили в системата, за да се гарантира, че тя води до действително справедливо разпределение на работата между съдиите, а не само до статистическо изравняване на натовареността между съдилищата?

20. Явор Колев

В концепцията си обсъждате въпроса за промяна на модела на функциониране на ВСС, включително чрез възможността членовете му да продължат да упражняват правораздавателна дейност, докато оперативното управление се осъществява от постоянно действащ колективен орган.

Какви конкретни правомощия според Вас следва да бъдат предоставени на този орган и как бихте гарантирали, че подобна структура няма да концентрира фактическата власт върху кадровите и организационните решения в ръцете на ограничен кръг лица, които не носят пряка отговорност пред съдийската общност?

Какви механизми за контрол и отчетност бихте предложили, така че изборните членове на ВСС да запазят реалната си отговорност за управлението на съдебната власт, вместо тя да се прехвърли върху нова административна структура?